

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

**ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS,
IKIMOKYKLINES ĮSTAIGAS
LANKANČIŲ, VAIKŲ PROFILAKTINIŲ
SVEIKATOS PATIKRINIMŲ
ATASKAITA 2017 - 2018 M. M.**

Kuršėnai, 2018

TURINYS

ĮVADAS	3
1. Vaikų skaičius ir fizinio ugdymo grupės	4
2. Širdies-kraujagyslių sistemos sutrikimai	5
3. Kvėpavimo sistemos sutrikimai	6
4. Regos, klausos ir virškinimo sistemos sutrikimai	6
5. Nervų sistemos sutrikimai	7
6. Endokrininės sistemos sutrikimai	8
7. Skeleto-raumenų sistemos sutrikimai	9
8. Alerginiai susirgimai	10
9. Dantų ir žandikaulio būklės įvertinimas	10
IŠVADOS	13
REKOMENDACIJOS	14

ĮVADAS

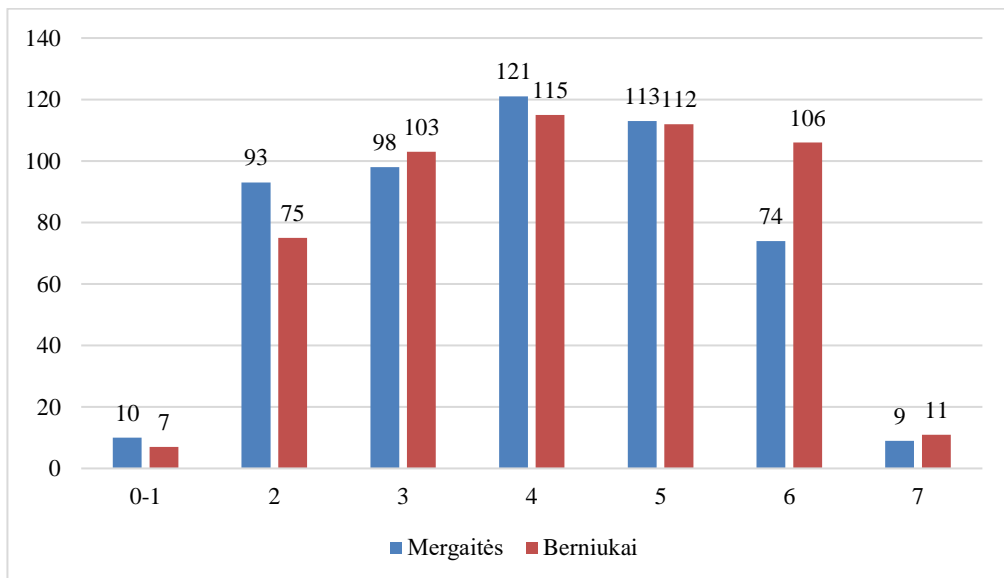
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos – vienos iš svarbiausių institucijų ugdant, saugant ir stiprinant vaikų sveikatą. Nors vaikai (0-7 m.) yra vieni iš sveikiausių visuomenės grupių, bet ir šio amžiaus tarpsnio vaikai turi savo amžiui būdingų sveikatos problemų. Dėl anatominių, fiziologinių, psichologinių ir socialinių ypatumų ikimokyklinukams aktualios kai kurios parazitozės, enterobiozė, traumos, regos sutrikimai ir pan. Vaikų sveikatai didelės įtakos turi jų sveikatos priežiūra. Pagrindinė sveikatos priežiūros paskirtis – padėti vaikams saugoti ir stiprinti sveikatą.

Nuo 2017 m. Šiaulių r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras į savo vykdomą veiklą prisijungė 0-7 m. amžiaus vaikus, kurie lanko ikimokyklinio ugdymo įstaigas. Šiaulių rajono lopšeliuose – darželiuose, daugiafunkciniuose centruose dirbantys visuomenės sveikatos priežiūros specialistai pateikė vaikų profilaktinių sveikatos patikrinimų (pagal 027-1/a vaiko sveikatos pažymą) ataskaitas. Vaikų sveikatos būklės duomenys naudojami mokinių sveikatos duomenų rinkimui, kaupimui, analizei, duomenų apibendrinimui ir rekomendacijų formavimui.

Tikslas – išanalizuoti ir įvertinti Šiaulių rajono savivaldybės 0-7 metų vaikų, kurie lanko ikimokyklinines ugdymo įstaigas, sveikatos būklę ir pateikti rekomendacijas.

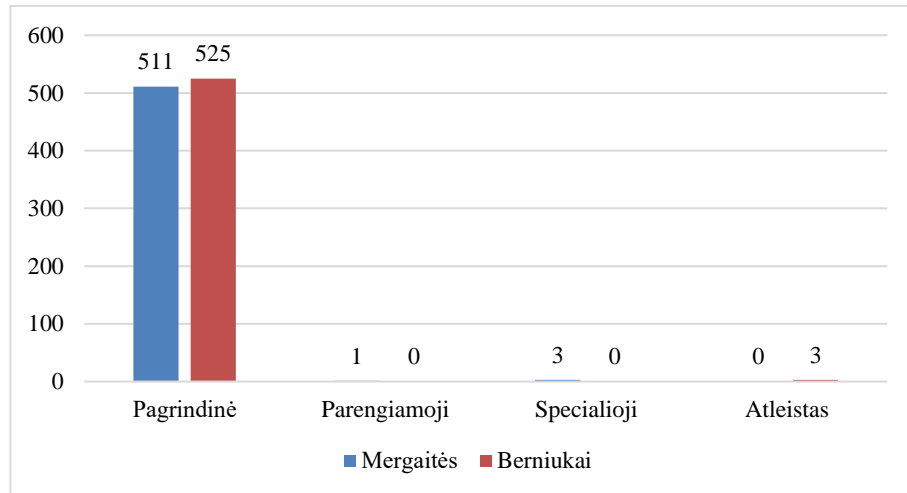
1. Vaikų skaičius ir fizinio ugdymo grupės

2017-2018 mokslo metais Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lanko 1047 vaikai, iš jų: 518 mergaičių ir 529 berniukai. Pagal ikimokyklinių įstaigų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus duomenis, sveikatos patikrinimo formą (Nr. 027-1/a) pateikė 1043 vaikų tėveliai, o 4 vaikai (3 mergaitės ir 1 berniukas) ikimokyklinę įstaigą lanko be sveikatos patikrinimo pažymos. 1 pav. pateiktoje diagramose matyti, kad didžioji dalis vaikų, lankančių ikimokyklinės įstaigas, yra 3, 4, 5 metų amžiaus. Daugiausiai yra keturmečių (22,5 proc.), mažiausiai (1,6 proc.)–0-1 metų amžiaus vaikų (1 pav.).

1 pav. Šiaulių r. vaikai ikimokyklinio ugdymo įstaigose pagal amžių ir lytį.

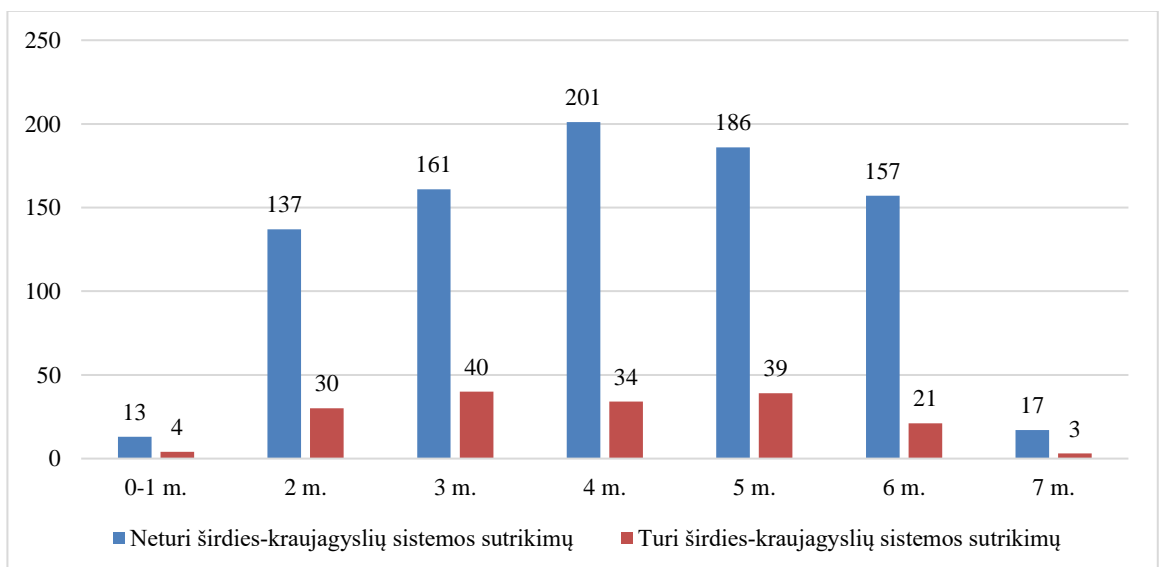
Išanalizavus sveikatos patikrinimo pažymą, nustatyta, kad tik 36,7 proc. patikrintų vaikų yra sveiki, o 63,3 proc. turi bent vieną sveikatos sutrikimą. Vadovaujantis gydytojų rekomendacijomis, 99 proc. (1036) vaikų skirta pagrindinė fizinio ugdymo grupė, vienam – parengiamoji ir 3 vaikams – specialioji, 3 berniukai atleisti nuo kūno kultūros pamokų (2 pav.).

2 pav. Vaikai pagal fizinio aktyvumo grupes.

2. Širdies-kraujagyslių sistemos sutrikimai

171 vaikui (92 mergaitėms ir 79 berniukams) nustatyti širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimai. Tai sudaro 16,3 proc. Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankančių vaikų skaičiaus. Lyginant su 2016-2017 mokslo metais, šis rodiklis sumažėjo 2,3 proc. (2016-2017 m. m. -18,6 proc.). Analizuojant pagal metus ar lytį, didelių skirtumų nepastebima. Vaikų, kurie lanko ikimokyklinės įstaigas, amžiaus grupės pasiskirsčiusios labai neproporcingai, daugiausia yra 3-5 metų vaikų, todėl ir sutrikimų šioje amžiaus grupėje nustatyta daugiausia (3 pav.).

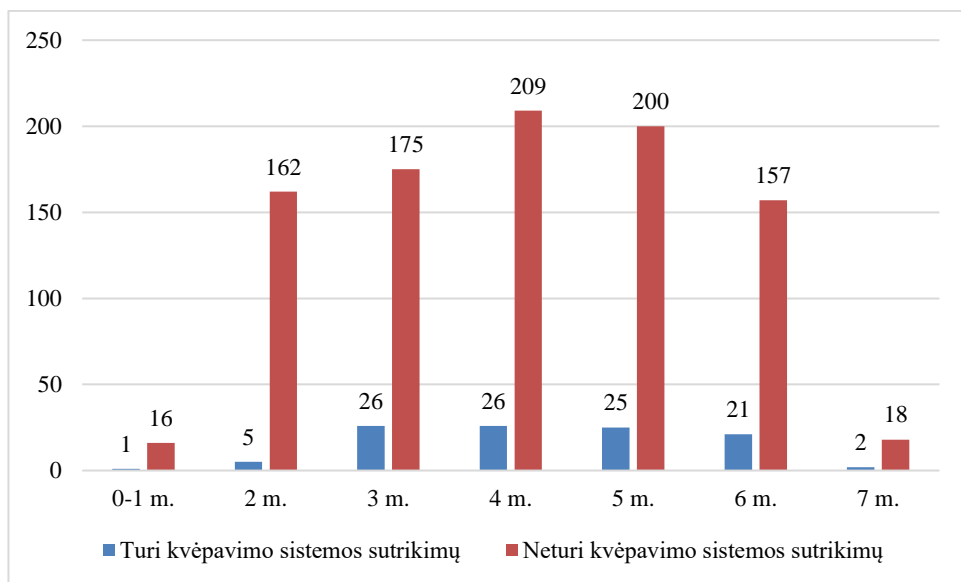

3 pav. Širdies-kraujagyslių sistemos sutrikimai.

3. Kvėpavimo sistemos sutrikimai

Pastebima, kad, lyginant su 2016-2017 m.m., beveik dvigubai padaugėjo kvėpavimo sistemos sutrikimų. Šiomet nustatyta 106 vaikams, iš jų: 47 mergaitėms ir 59 berniukams (2016-2017 m.m. – 69 vaikams).

Net 43,4 proc. visų kvėpavimo sistemos sutrikimų sudarė bronchinė astma, ji nustatyta 46 vaikams. Bronchine astma serga 19 mergaičių ir 27 berniukai. Tuberkuliozė nenustatyta nei vienam vaikui (4 pav.).

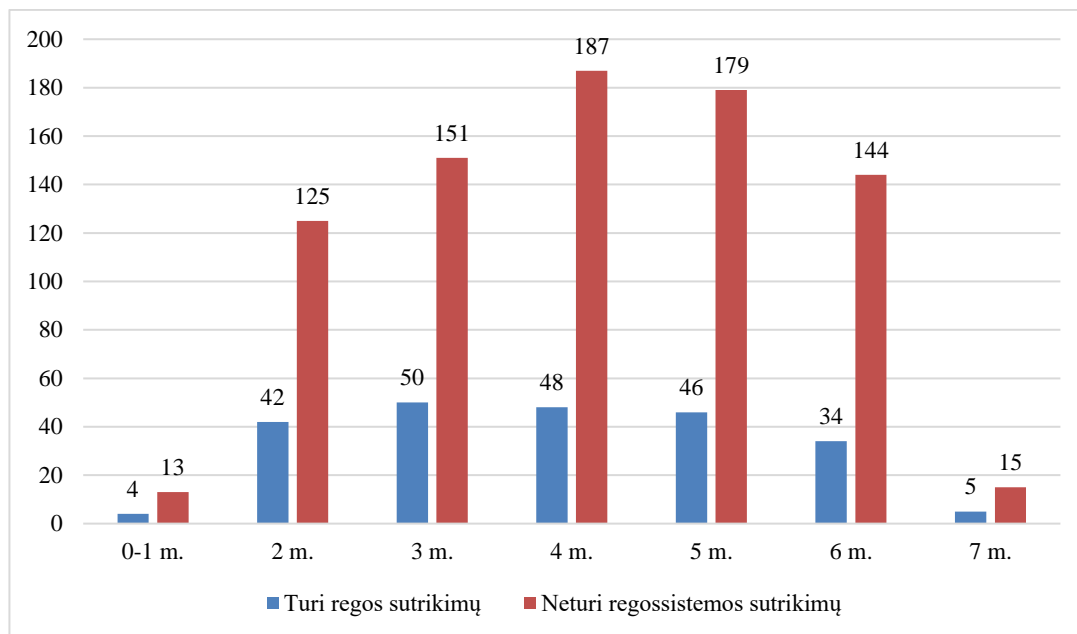
4pav. Kvėpavimo sistemos sutrikimai.

4. Regos, klausos ir virškinimo sistemos sutrikimai

Regos problemų turi 21,9 proc. Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankančių vaikų, t. y. 130 mergaičių ir 99 berniukai. Galime matyti didėjimo tendenciją, nes 2016-2017 m.m. regos problemų turėjo 19 proc. tokio paties amžiaus vaikų. Beveik visose amžiaus grupėse trečdalis vaikų turi regos surikimų. (5 pav.).

Klausos sutrikimai nustatyti 4 vaikams (1 mergaitei ir 3 berniukams).

Virškinimo sistemos problemų turi 12 vaikų: 4 berniukai ir 8 mergaitės. 2016-2017 m.m. virškinimo sistemos surikimų užregistruota 50 proc. mažiau (6 vaikams).

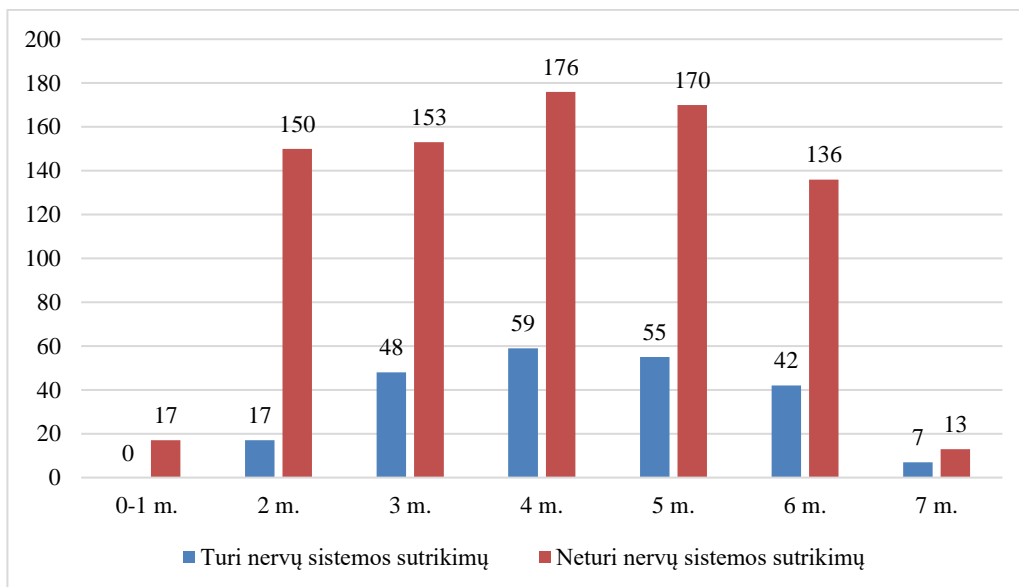

5pav. Regos sutrikimai.

5. Nervų sistemos sutrikimai

Nervų sistemos sutrikimų turi 228 vaikai, t.y. 51 vaiku daugiau nei 2016-2017 m.m. Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankančių mergaičių ir berniukų skaičius labai nežymiai skiriasi. Analizuojant nervų sistemos sutrikimus pagal lytį, pastebima, kad šis sutrikimas dažnesnis tarp berniukų (130 berniukų ir 99 mergaitės). Šie sutrikimai nustatyti beveik visose amžiaus grupėse, tik 0-1 m. neužregistruotas nei vienas atvejis (6 pav.).

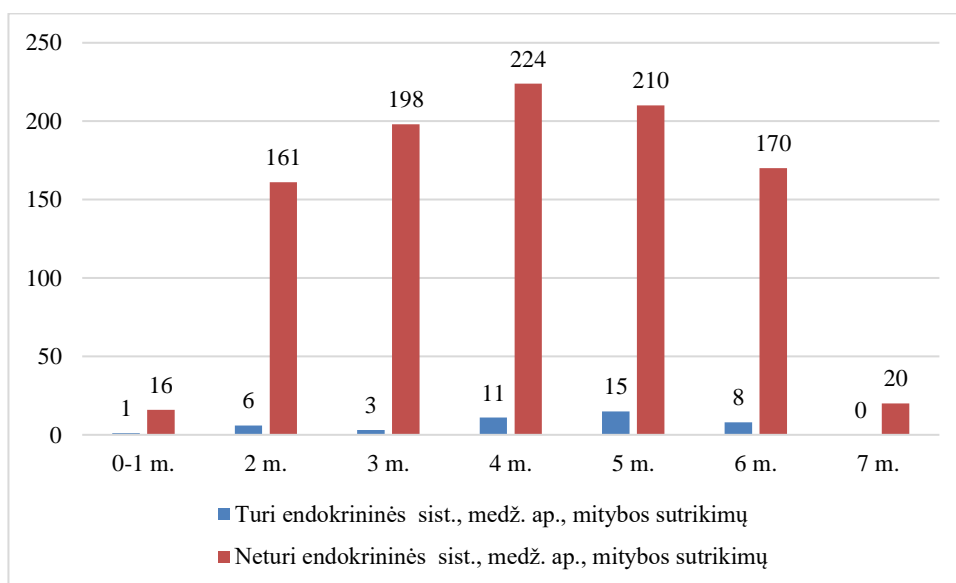
Sveikatos patikrinimo formoje (Nr. 027-1/a) gydytojai papildomai išskiria nervų sistemos sutrikimus: epilepsiją ir galvos įtampos skausmus. Epilepsija - lėtinė smegenų liga, kuri pasireiškia pasikartojančiais traukuliais. Ši liga nustatyta penkiems 3-5 metų amžiaus vaikams. Galvos įtampos skausmai vargina vieną šešių metų berniuką.

6 pav. Nervų sistemos sutrikimai.

6. Endokrininės sistemos sutrikimai

Endokrininės sistemos, medžiagų apykaitos, mitybos sutrikimai nustatyti 44 vaikams: 27-nioms mergaitėms ir 17-ai berniukų. Šių sutrikimų neturi tik 0-1 metų Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankantys vaikai (7 pav.).

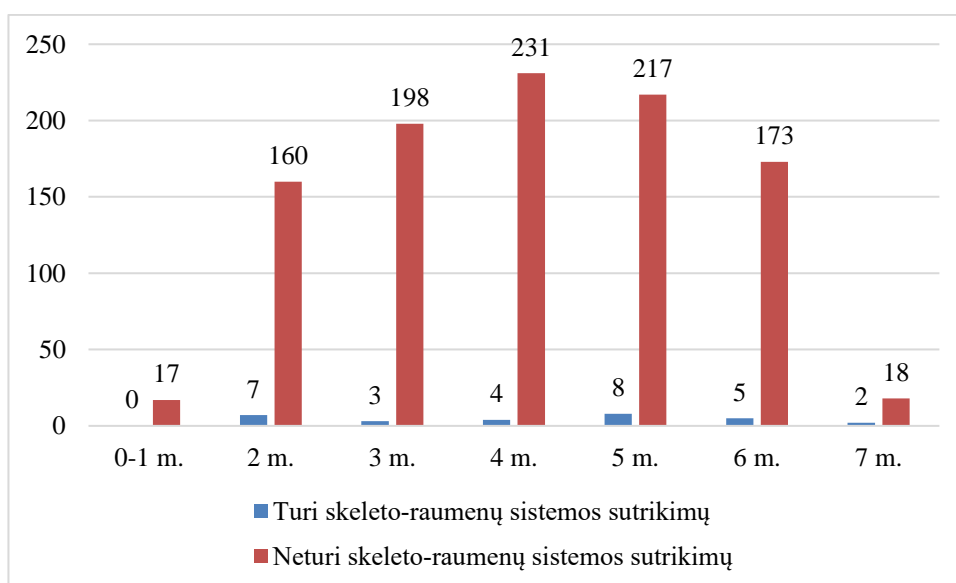
7 pav. Endokrininės sist., medž. ap., mitybos sutrikimai.

Atskirai išskiriami šie sutrikimai: struma, cukrinis diabetas, antsvoris ir sumažėjęs svoris. Struma ir cukrinis diabetas nediagnozuotas nei vienam Šiaulių r. ikimokyklinę įstaigą lankančiam vaikui. Antsvorį turi 7 mergaitės ir 7 berniukai. Sumažėjęs svoris vargina 11 vaikų.

Urogenitalinės ligos nustatytos 9 vaikams, iš jų: 5 mergaitėms ir 4 berniukams.

7. Skeleto-raumenų sistemos sutrikimai

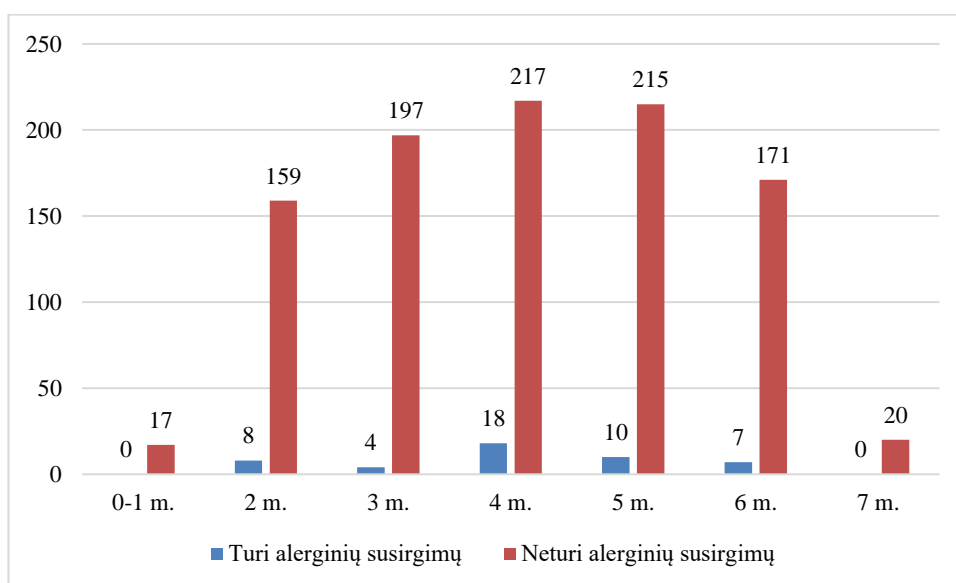
Skeleto-raumenų sistemos sutrikimų turi 29 vaikai, beveik dvigubai daugiau nei 2016-2017 m.m. (2016-2017 m.m. - 16). Analizuojant pagal lytį, didelių skirtumų nepastebėta. Gydytojai papildomai išskiria: skoliozę, netaisyklingą laikyseną ir plokščiapėdystę. Skoliozė nenustatyta nei vienam darželius lankančiam vaikui. Keturiems vaikams diagnozuota netaisyklinga laikysena ir kitiems 4 vaikams – plokščiapėdystė. (8 pav.).

8 pav. Skeleto-raumenų sistemos sutrikimai.

8. Alerginiai susirgimai

Alergija yra imuninių procesų sukelta reakcija, kai padidėja jautrumas medžiagoms, kurias paprastai žmogaus organizmas toleruoja: maisto produktams, namų dulkei, mikroskopiniams grybams, augalų žiedadulkėms, naminių gyvūnų kailiui, buitinės chemijos medžiagoms, vaistams ir kt. Alerginiai susirgimai nustatyti 47 Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankantiems vaikams: 23 mergaitėms ir 24 berniukams. (9 pav.).

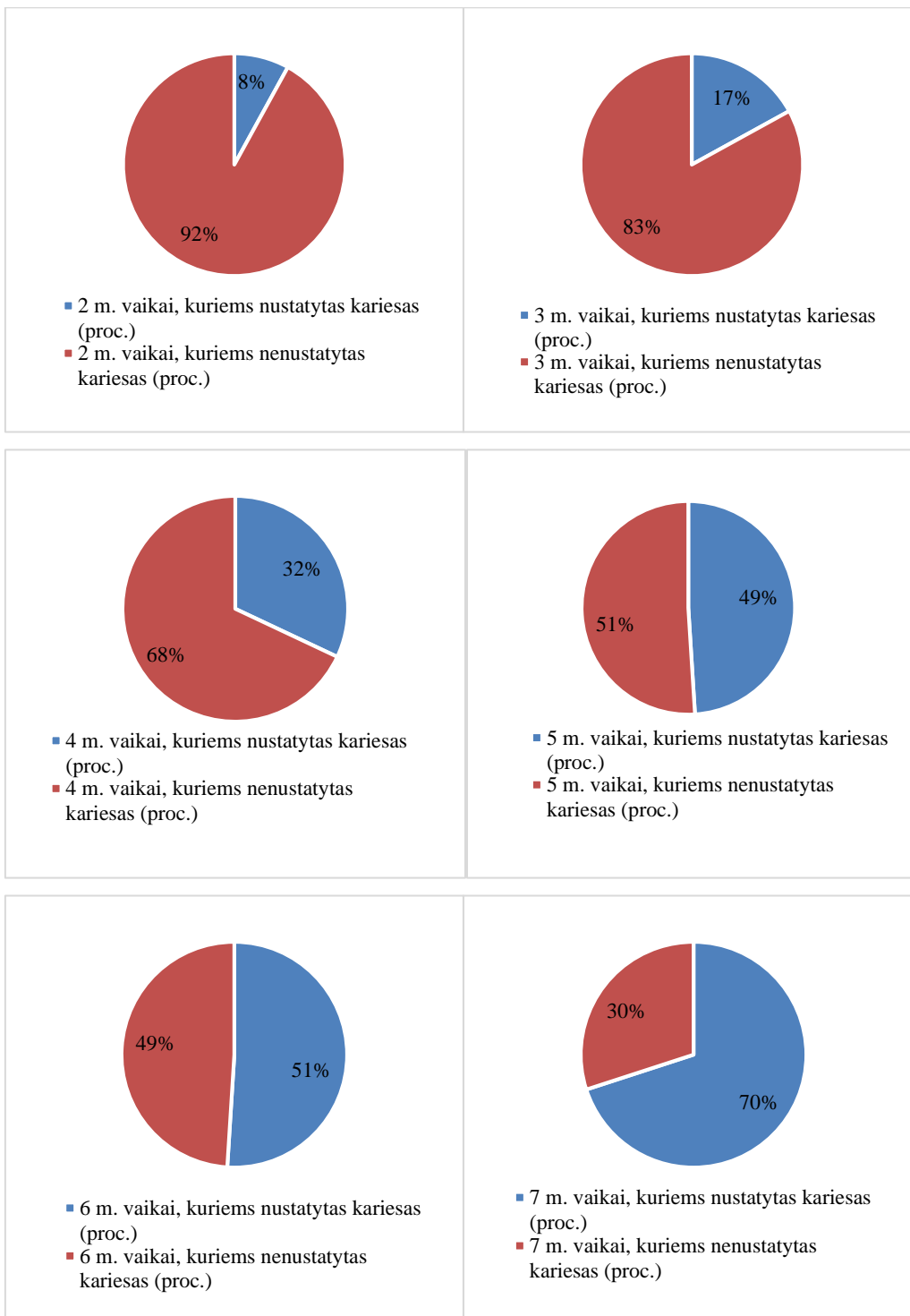

9 pav. Alerginiai susirgimai.

9. Dantų ir žandikaulio būklės įvertinimas

95,5 proc. vaikų, kurie lanko Šiaulių r. ikimokyklinio ugdymo įstaigas, buvo patikrinti dantys, t. y. 1000-ai vaikų. Iš jų, pagal mokyklų sveikatos specialistų pateiktus duomenis, 10- ai vaikų – neteisingai įvertinti dantys, 516-os vaikų dantys – sveiki.

338-iems vaikams nustatytas kariesas, iš jų: 154 mergaitėms ir 184 berniukams. Bendras visų vaikų kariozinių dantų skaičius – 1302 (2016-2017 m.m. – 1172). Galime daryti prielaidą, kad vidutiniškai vienam vaikui, kuriam nustatytas kariesas, tenka 3,4 karioziniai pieniniai dantys. (8 pav.).

8 pav. Vaikai, kuriems nustatytas kariesas, pagal amžių (proc.)

83 mergaitėms ir 74 berniukams nurodyta, kad turi plombuotų pieninių dantų. Bendras plombuotų dantų skaičius – 422 (2016-2017 m.m. – 341).

23 mokiniams ištraukti pieniniai dantys, iš jų 13 mergaičių ir 10 berniukų. Bendras ištraukų dantų skaičius dėl karieso – 65.

Šešioms šešių metų vaikams nustatytas nuolatinių dantų kariesas. Iš viso kariozės pažeisti 9 nuolatiniai dantys. Vienam penkių metų berniukui ir vienam šešių metų berniukui plombuoti nuolatiniai dantys. Nėra vaikų, kuriems būtų išrautas nuolatinis dantis.

Dantų sąkandis patikrintas 978-iems vaikams. 41-ienam vaikui nustatytos sąkandžio problemos, iš jų: 21-am pavienių dantų ir 20-čiai žandikaulio.

IŠVADOS

1. 2017-2018 mokslo metais Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lanko 1047 vaikai, iš jų: 518 mergaičių ir 529 berniukai.
2. Nustatyta, kad tik 36,7 proc. patikrintų vaikų yra sveiki, o 63,3 proc. turi bent vieną sveikatos sutrikimą.
3. 1036-iems vaikams skirta pagrindinė fizinio ugdymo grupė, vienam – parengiamoji ir 3 vaikams – specialioji.
4. 16,3 proc. (171 vaikams) Šiaulių r. ikimokyklinių įstaigų vaikams nustatyti širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimai.
5. Lyginant su 2016-2017 m.m., 2017-2018 m.m. beveik dvigubai padaugėjo kvėpavimo sistemos sutrikimų (2016-2017 m.m. – 69; 2017-2018 m.m. – 106).
6. Regos problemų turi 21,9 proc. Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankančių vaikų, t. y. 130 mergaičių ir 99 berniukai.
7. Nervų sistemos sutrikimų sparčiai daugėja, 2017-2018 m.m. užregistruota 51 atveju daugiau nei 2016-2017 m.m. Analizuojant nervų sistemos sutrikimus pagal lytį, pastebima, kad šis sutrikimas dažnesnis tarp berniukų (130 berniukų ir 99 mergaitės).
8. Endokrininės sistemos, medžiagų apykaitos, mitybos sutrikimai nustatyti 44 vaikams: 27- nioms mergaitėms ir 17-ai berniukų
9. Skeleto-raumenų sistemos sutrikimų turi 29 vaikai, beveik dvigubai daugiau nei 2016-2017 m.m. (2016-2017 m.m. - 16).
10. Alerginiai susirgimai nustatyti 47 Šiaulių r. ikimokyklinės įstaigas lankantiems vaikams: 23 mergaitėms ir 24 berniukams.
11. 338-iems vaikams nustatytas kariesas, iš jų: 154 mergaitėms ir 184 berniukams.

REKOMENDACIJOS

Pateikiamos rekomendacijos, kuriomis remiantis būtų galima planuoti ir įgyvendinti vaikų sveikatos stiprinimo priemones:

- *Auklėtojams, tėvams ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistams patariama labiau atkreipti dėmesį į vaikus, kuriems nustatyti širdies – kraujagyslių ir kvėpavimo sistemos sutrikimai, vykdyti gydytojų rekomendacijas.*

SIEKIANT IŠSAUGOTI VAIKŲ REGĖJIMĄ, PATARIAMA:

AUKLĖTOJAMS, TĖVAMS IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTAMS

- Padėti vaikams formuoti taisyklingos regos įgūdžius: skaityti, rašyti tik gerai apšviestoje aplinkoje; mokantis atstumas nuo akių iki knygos turi būti 35 – 40 cm; vaikams po įtempto 15 – 20 min. skaitymo ar rašymo, leisti pažiūrėti pro langą į tolą.
- Visuomenės sveikatos specialistams organizuoti ir vykdyti akių stiprinimo ir išsaugojimo pobūdžio pamokėles, konsultuoti ir suteikti informaciją apie mankštą akims, mokyti vaikus ir jų tėvelius, kaip saugoti akis nuo pervargimo ir neigiamo aplinkos poveikio.

SIEKIANT STIPRINTI VAIKŲ NERVŲ SISTEMĄ,

REKOMENDUOJAMA:

AUKLĖTOJAMS, TĖVAMS IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTAMS

- Svarbu, kad vaikai aktyviai ilsėtūsi gryname ore. Saikingas sportas, žaidimai padeda mažinti psichologinį nuovargį.

- Miegas – tai reikalingiausias ir geriausias pasyvus poilsis, apsaugantis nervines ląsteles nuo pervargimo ir išsekimo. Tik gerai išsimiegojęs vaikas yra budrus, žvalus, darbingas. Gerai jis išsimiega tada, kai greitai užmiega, miega giliai ir ramiai tiek, kiek rekomenduojama jo amžiui.

SIEKIANČIŲ IŠSAUGOTI BURNOS HIGIENĄ, PATARIAMA:

AUKLĖTOJAMS, TĖVAMS IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTAMS

- Mokyti vaikus du kartus per dieną taisyklingai valyti dantis šepetėliu ir pasta su fluoru.
- Skatinti laikytis sveikos mitybos rekomendacijų.
- Mokyti vaikus apie burnos higieną ir taisyklingą dantų valymo techniką.
- Rekomenduojama vaikų tėveliams periodiškai vaikus vesti pas higienistą ar odontologą.
- Informuoti tėvelius apie nemokamą vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programą. Silantai – tai skysta plombinė medžiaga, kuria užpildomos nuolatinių krūminių nesugedusių dantų vagelės. Taip dantys apsaugomi nuo dantų ėduonies, juos lengviau valyti. Jei silantas iškrenta, krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis procedūra kartojama. Padengtų silantais dantų kontrolė atliekama po 3 mėnesių, vėliau – kiekvieno profilaktinio tikrinimosi metu. Norint dalyvauti programoje, reikia kreiptis į pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kur vaikas yra prisirašęs, odontologą. Jeigu ten nėra odontologo, turite būti informuoti, kur jums teikiama ši paslauga. Programoje dalyvaujantiems vaikams paslaugos teikiamos nemokamai. Programa skirta vaikų nuo 6 metų nuolatinių krūminių dantų kramtomųjų paviršių ėduonies prevencijai.

Rekomendacijos parengtos pagal <http://www.smlpc.lt>

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Ataskaitą parengė Šiaulių r. sav. visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Vaineta Jurkienė